

Şifa taslarınının Türk tıp folklorundaki yeri

Dr. Ercan Topçu

1965 yılında Ardahan'ın Posof ilçesinde doğdu. 1989'da Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden mezun oldu. Armonistanbul Türk Müziği Grubu'nda musiki çalışmalarını sürdüren Topçu, Collection Club, İstanbul Tabip Odası, Fenerbahçe Spor Kulübü Kongre üyesidir. Anadolu su kültürü üzerine tarihi eser koleksiyonu olan Topçu, Türk ve İslam Eserleri Müzesi kayıtlı koleksiyoneridir. Halen aile şirketleri olan ADELL Armatür A.Ş.'de yönetim kurulu üyesi olarak çalışmakta olan Topçu, evli ve üç çocuk babasıdır.

Tarih boyunca her toplum günlük yaşamın getirdiği farklı etkilerden (çeşitli hastalıklar, nazar değmesi vb.) korunmanın yollarını aramışlardır. Böylece geleneksel inançlara bağlı olarak oluşturulmuş bu korunma şekilleri arasında en yaygın olanı da şifa taslarıdır. İslamiyet'te büyüçülük yasaklanmıştır. Bununla beraber Allah'tan şifa dilemek maksadıyla dua etmek tavsiye edilmiştir. İnsanlar böylece

dertlerine derman bulmuş, güçsüzlüğüne güç vermiş ve kendilerini güvende hissetmişlerdir. Şifa taslarında gerçek yardım ve şifanın Allah'tan geleceği ile ilgili ayet ve duaların yer alması, şifanın istenilen sonuca ulaşmanın ancak Allah yardımı ile olabileceğinin unutulmamasının istenmesindedir.

Tıp ilminin gelişmediği veya çeşitli nedenlerle giremediği yörelerde, halk bilimsel teknik tedavi yöntemleri yerine toplumun gelenek ve inançlarına göre farklı yöntemlerle hastalıklarla müca-

deleye girmişlerdir. İşte şifa tasları bu tip ruhsal, moral tedavi için kullanılmıştır. Toplumun geleneksel inançlarıyla birlikte giden bu uygulamaların tümünü koşulsuz bir şekilde kabul etmek nedenli sakıncalı ise bunları yok gibi kabul etmek de o denli yanlıştır.

Bu inançların bir kısmı plasebo etkisi gösterir, rahatlık duygusu verir. Kesin medikal tedavisi olan durumlarda tıbbi tedavinin geciktirilmediği sürece bu rahatlamalar zararsız olabilir. Her zaman bilimsel medikal tedavi yöntemlerinin

Görseller, Dr. Ercan Topçu arşivinden alınmıştır.

ön planda tutulması birincil koşuldur. Hastalar öncelikle yakalandıkları hastalıklarla ilgili uzman doktorlara müracaat etmelidir. Hastaların manevi bir destek ve moral kazanmaları için tesirlerini Allah'tan bekleyerek şifa tası kullanmaları, okunmuş su içmeleri ruhsal moral, motivasyon ve rahatlama kaynağı olabilir.

Şifa taslarının tanımı ve tarihçesi

Şifa tasları dua okunmuş, su içilen taslardır. Şifa tasları genellikle bakır ve bakır alaşımlarından yapılır. Anadolu'da bakırın kutsal olduğuna inanılır. Bakır alaşımları olarak sarı (pirinç), bronz, tunçtan yapılır. Seyrek olarak ağaçtan, istiridye kabuğundan, gümüşten yapılanları da olmuştur. Genellikle 15 cm – 20 cm çapında 5 cm yükseklikte olup bazılarının ortasında çıkıntı bir tümsek olur. Şifa taslarında kutsal dağ simgeleyen bu şişkinlik (antik gelenekte omphalos Latince umblicus) muhtemelen suyun sıçramaması içindir.

Anadolu'da şifa tasları için tihtap tası, çiçek tası, botça tası, korku tası da denmiştir. Erzurum yöresinde çiçek tası denmiş; Sivas, Konya, Gaziantep ve Malatya yörelerinde tihtap tası, Ankara civarında ise botça tası olarak isimlendirilmiştir. Çorum ve ilçelerinde gece korkusu gibi korkuyla ilgili hastalıklar için kullanıldığından korku tası da denmiştir.

Şifa taslarına konan suya okunup bu sudan içilmesi veya ykanılması gele-

neği İslamiyet'in ilk yıllarına kadar uzanmaktadır. Hacılar hac dönüşü Mekke-Medine'den hem şifa taslarını hem zemzem sularını getirmişlerdir. Anadolu işi olan şifa taslarındaki yazı karakterleri ve işlenen semboller bize özgüdür. İnsan, hayvan ve burç figürleri kullanılmamıştır. İran bölgelerine ait şifa taslarında insan ve hayvan figürleri kullanılmış ve yazı karakteri Farsidir.

Asım Köksal'ın *Hz. Peygamber ve İslamiyet* isimli eserinde İbn-i Sad tarihinden rivayet edilerek, "*Peygamber Efendimizin, kızı Hazreti Fatıma'nın düğün gecesinde, bir tas içerisinde gelen suyun içine bir miktar misk döktüğü ve Hz. Ali'nin (r.a) üzerine serptiği, "Ya Allah, bunlara bereket ver."* diye dua ettiği, sonra da *Hz. Fatıma'yı çağırarak onun da üzerine sudan serptiği ve "Ya Allah, onu şeytanın şerrinden koru."* diye dua ettiği" rivayet edilmektedir. Şifa taslarına Kuran-ı Kerim'den ayetler, dualar yazıldığına göre bu tasların İslamiyet'le beraber ortaya çıktığı anlaşılmaktadır. Şifa taslarında Kuran-ı Kerim'den ayetler, dualar yer aldığından bu tasta su içen insan okunmuş ve kutsal bir su içtiğine inanır ve bunu bir dini inanış olarak gördüğü anlaşılıyor. Bunun derdine derman olabileceğine bütün varlığı ile inanır. Bu bir telkin yöntemidir. Ruhsal iyileşme, motivasyon ve moral için kendine kuvvetli bir telkin veren insan, böyle bir tasta su içtiği taktirde iyi olacağına inanır. Eğer hasta şifa tasından su içemeyecek durumda ise şifa tasından alınan su hastanın ağzına dökülür veya dudaklarına sürülür.

"Doğu Anadolu'dan İstanbul'a göç etmiş olan yaşlı bir teyzeye yaptığım görüşmede, kendisi sıkça şifa tası kullandığını ve okuduğunu belirtmişti. Kendisine "Nasıl başladı?" diye sorduğumda gece rüyasında kendisine 2 kişi tarafından kâse içerisinde şerbet içirildiğini ve "Allah'ın izniyle bu şerbeti iç ve insanlara şifa ol ve sakın bununla maddi menfaat bekleme" dendiğini anlatmıştı. Devamında, özellikle nazar başta olmak üzere birçok rahatsızlık için şifa tasındaki suya sure ve dua okuduğunu ve gelenlere Allah'ın izniyle şifa vesilesi olduğunu, şimdiye dek hiç para almadığını, hediye kabul etmediğini söylemişti."

İslam âlimleri mistik özellikleri olan harf, kelime ve dualardan faydalanarak şifa niyetinde bunları kullanmışlardır. Bu hususta Mısırlı yazar El Buni'nin (18 yy.) Şemsü'l Maarifî'l-Kübra adlı eserinde harflerin çeşitleri ve sıraları, gezegenler, burçların tali ve menzilleri, besmele, ismi azam, sure ve çeşitli duaların hikmetlerine ilişkin bilgiler yer almıştır. Seyyid Süleyman El Hüseyini tarafından yazılan *Kenzü'l Havas* adlı eserinde yine bu bilgiler ve Esmâül Hüsnâ'nın hikmetleri anlatılmaktadır.

Allah'ın rahmetinden ümit kesilmeyeceği, yardımın Allah'tan geleceği, Kuran-ı Kerim'in şifa ve rahmet verici olduğu taslara yazılmıştır. Kutsal olarak kabul edilen eşyalarla, yerlerle tensel temas, kutsal (dua okunmuş) su içmek, şifa tası kullanarak şifayı bu tasta konulan suya ve bu suyu içene aktarmak Anadolu'da ki yaygın adetlerdendir. Özellikle Orta Anadolu ve Doğu Anado-

Dua, kişinin fiziksel hastalık gibi stres kaynakları ile başa çıkması için sıkça kullanılan bir yöntemdir. Dua, hastaya hastalığı üzerinde bir kontrol sağlar. Böylece hasta, durumunun değişeceğini düşünür ve kendini çaresiz ve kontrol dışı hissetmez. Genel anxiete bozuklukları, alt seviye depresyon, uyum sorunlarına bağlı olan hastalıklar, peptik ülser, hipertansiyon, romatoid artrit'e bağlı ağrılar gibi strese bağlı hastalıklarda dua ile ruhsal iyileşme sağlanabilir.

lu da çok yaygındır. Kutsallığı bedene aktarmanın bir yolu da bu şifa taslarıdır.

Nisan taşı

Şifa taslarından bahsederken, nisan taşını anlatmadan olmaz. Bereketli ve şifalı olduğuna inanılan nisan yağmur-

larının toplandığı, yağmur yağarken dergâhların damlarına konan taslardır. Üzerlerinde ayet, dualar yazılı olup genellikle pirinç, bronz ve tunçtan yapılı. Mevlana müzesinde yer alan nisan taşı, nisan ayında yağmur yağarken dergâhın avlusuna çıkarılmış, toplanan sular dualar eşliğinde dergâhtakilere ve ziyaretçilere şifa niyetiyle ikram edilmiştir.

Şifa taslarındaki yazılı dualar, semboller ve figürler

Şifa taslarının iç ve dış yüzeylerine kalem işçiliği ile kazıma tekniğiyle dualar yazılır. Şifa tasları üzerinde yer alan metinlerde genellikle bela ve kötülükleri uzaklaştırıcı, iyilik ve hayra teşvik edici olduğu kabul edilen Esmâül Hüsnâ (Allah (c.c) isimleri), sıkıntıları geçirdiğine inanılan Fetih Suresi'nden bölümler, koruyucu sureler olarak kabul edilen Felak ve Nas sureleri, Fatihâ Suresi, Ayet-el Kürsî, Ashab-ı Kehf (Yedi Uyurlar) ve dört büyük meleğin adı (Azrail, Cebrail, Mikail, İsrâfil) yazılır. Bazen de tasa yaklaşık 40 kadar pirinç veya kurşun üzerine Bismillah yazılı çubuklar da takılır. Allah'ın rahmetinden ümit kesilmeyeceğini, yardımın Allah'tan geleceği, Kuran-ı Kerim'in şifa ve rahmet verici olduğu yazılır. Esmâül Hüsnâ'dan özellikle Ya Şafii, Ya Mafi, Ya Kafi, Ya Settar, Ya Rezzak, Ya Rahman, Ya Rahim, Ya Hannan, Ya Mennan, Ya Debban, Ya Burhan yazılıdır.

Şifa taslarının üzerinde dualar dışında çeşitli semboller ve tasvirler de yer alabilir. Sembol olarak en çok 'Mührü Süleyman' denen iç içe geçmiş iki üçgen-den oluşan altı köşeli yıldız kullanılmıştır.

Bu sembol, Mezopotamya ve Anadolu'da yüzyıllardır gücün, bereketin, kuvvetin sembolü olmuştur. Şifa taslarındaki tasvirlerde bazen on iki burç tasviri olur. Bu şifa tasları Anadolu kökenli olmayıp İran ve Mezopotamya kökenlidir. Şifa taslarında bazen yılan, akrep, zehirli örümcek, aslan ve köpek gibi hayvan figürleri de görmek mümkündür. Bu tasvirler, ilgili hayvanlardan korunmaya yönelik olarak yapılmıştır.

Şifa taslarının kullanımında dikkat edilecek hususlar

- Şifa taslarına okunup dua edilirken kibleye dönülmelidir.
- Kalp ile niyet ve üst baş temizliği yapılmalıdır.
- Şifa tasından suyu içerken veya yıkılırken dualarınızın kabul olacağına ve iyileşeceğine inanılması ve kalbe şüphe düşürülmemesi gerekir.
- Duaların belirli sayılarda tekrarlanması (3, 7, 11, 40 kere) ve belirli sayılarda yıkanılması (3 kere) gerekir.
- Kullanılan su zemzem, yağmur suyu ya da güneş görmemiş kuyu suyu olmalıdır.
- Şifa tasına dua okuyacak kişinin bundan maddi beklentisi olmamalıdır.
- Şifa tasındaki dualı suyun asla yere, lavaboya dökülmemesi gerekir.

Şifa taslarına kimler dua okurdu?

Şifa taslarına Anadolu'da halk arasında nefesi kuvvetli diye tabir edilen insanlar okurdu. Bunlar;

- Peygamber Efendimizin soyundan gelen seyyid ve şerifler

- Âlimlik derecesi yüksek olanlar

- Allah tarafından rüya âleminde kendisine işaret verilen ve ağzı dualı diye tabir edilen insanlardır.

Doğu Anadolu'dan İstanbul'a göç etmiş olan yaşlı bir teyzeyle yaptığım görüşmede, kendisi sıkça şifa taşı kullandığını ve okuduğunu belirtmişti. Kendisine "Nasıl başladı?" diye sorduğumda gece rüyasında kendisine 2 kişi tarafından kâse içerisinde şerbet içirildiğini ve "Allah'ın izniyle bu şerbeti iç ve insanlara şifa ol ve sakın bununla maddi menfaat bekleme" dediğini anlatmıştı. Yaşlı teyze, devamında, özellikle nazar başta olmak üzere birçok rahatsızlık için şifa tasındaki suya sure ve dua okuduğunu ve gelenlere Allah'ın izniyle şifa vesilesi olduğunu, şimdiye dek hiç para almadığını, hediye kabul etmediğini söylemişti. Bu işin sırrını sorduğumda daha fazla detay vermeyi reddetmiş, ölmeden önce bir yakınına şifa tasına okumanın usullerini öğrettiğini anlatmıştı.

Hastalar genellikle mütedeyyin, ağzı dualı bir âlim tarafından okunan şifa tasından su içtikten sonra kendilerini daha iyi hissederlermiş. Eğer bu âlim muteber, Allah dostu bir insan olarak biliniyorsa hasta üzerindeki telkini daha büyük olmuştur. Hasta da bu gibi tedavilere kesinlikle inandığından pek çoklarının iyi olduğu söylenmektedir. İnsan ruhu ilgi çekici, gizemli olaylardan etkilenir ve heyecan duyar.

Anadolu halkının bu inanışlarını istismar edip halkı sömüren, kendilerine hoca diyen ama mütedeyyin bile olmayan insanları da unutmamak gerekir. Bazen dua olmadığı halde Arapça harfleri yan yana yazarak sözde şifa olsun diye suya atanlar ve insanları istismar ederek para ve hediyeler alanlar olmuştur. Çevrenin teşvikiyle, medikal tedavisi olan hastalıkları için Allah rızasını gözetmeyen sahte âlim, hoca veya okuyuculara giden, onlar tarafından kandırılıp tedavisini yarım bırakan insanlar olmuştur.

Şifa taslarının kullanım şekilleri

- Nedeni belli olmayan ve teşhisi tam bulunamayan bir hastalığa tutulup derdine şifa arayan biri önce abdest alır. Şifa tasına doldurulan suya okunur ve bu su 3 defa içilir. Bazen hastanın üzerine şifa tasından su serpilir.

- Eğer hastanın, şifa tasına doldurulan suyla yıkanması gerekiyorsa temiz bir leğene su konulur. Şifa taşı bu suda bekletilir. Dualar okunur. Hasta bu suyla 3 gün yıkanır. Artan su lavaboya dökülmez; bahçeye, çiçeğe, ayak basmayacak olan bir yere dökülür.

- Kadınlar, doğum kolay olsun diye sancılar başladığı zaman şifa tasına konan ve okunan suyla yıkanır.

- Bazen de şifa ayetleri ve duaları gülsuyu, safran ve misk ile kâğıda yazılır. Bu yazılar şifa tasına konur ve yazılar silininceye kadar bekletilir, sonra da bu su içilir.

- Kimi zaman şifa taslarına "İnsanlar için balda şifa vardır." (Nahl-69) ayetinden hareketle bal veya pekmez şerbeti de konmuştur.

- Hamamlar halkın düşünce ve inançlarında şifa kaynağı olmuştur. Halk arasında evliyanın türbelerinin olduğu yerdeki hamam sularının şifalı olduğuna inanılmıştır. Süleymaniye'deki dökmeçiler hamamının suyunun sarılık hastalığına iyi geldiği söylenirdi. Hastalar okunmuş bakır şifa taslarından bu suyu içer ve yıkanarlardı.

Şifa tasları hangi rahatsızlık ve durumlarda kullanılmıştır?

Şifa tasları Orta Anadolu ve Doğu Anadolu'da yaygın olarak kullanılmış ve en sık olarak ta kadınlar tarafından tercih edilmiştir. Hüzün ve sıkıntı, vesvese, kalp çarpıntısı, uykuda korkma, can sıkıntısı, gam ve kederden kurtulmak için, nazar değmesine karşı, halk arasında ağız çarpılması denen yüz felçlerinde, ruhsal iyileşme moral ve motivasyonun ön planda olduğu durumlarda etkili olarak uygulanmıştır. Bazen akrep, yılan, zehirli böcek sokmalarına karşı halkın şerbetleme diye adlandırdığı usulde kullanılmıştır.

Anadolu'da halk hekimliğinde çeşitli rahatsızlıklarda şifa tasları kullanıldığı gibi doğum, göbek kesme, ad verme, loğusalık, ilk saç kesimi, kırık çıkarma, diş çıkarma, sünnet, askere gitme, sözlenme, nişanlanma, evlenme, gerdek ve ölüm gibi zamanlarda şifa taslarından sular içilmiş, ikram edilmiş ve üzerine serpilmiştir. Bir de herhangi bir işle ilgili sonuç kötü olduğunda, içinden çıkılmaz bir durum olup bunalım veya kriz olduğunda da insanlar bir yerde çaresiz kaldıklarında yüce Allah'tan yardım istemişler, bunu yaparken de şifa taslarını kullanmışlardır.

- Yedişer kez Fatıha, Ayet-el Kürsi, İhlâs sureleri, salâvat-ı şerifler suya okunup bu suyun yedi gün boyunca içilmesiyle rahatsızlara çare olacağına inanılmıştır.

- Yüz felcinde mütedeyyin bir âlime okutturmakla beraber yine şifa taşı ile 3 gün yıkanılır.

- Gece korkusu veya herhangi bir şeyden çok korkarlarda şifa taşı içinde ayrıca ot ezilerek çıkan kırmızı suyu korkan kimseye içirirlermiş.

- Bazen şifa tasları hayvanlarda (koyun, keçi) çiçek hastalığı için kullanıldığı için adı çiçek taşı olarak da bilinmektedir.

- Vesvese, halüsinasyon, platonik aşk, düşünce dalgınlığı olana "ya selam" ismi 142 defa okunup şifa tasından su içirilip bu su ile yüzü yıkatılırsa Allah'ın izniyle şifa bulacağına inanılmaktadır.

- Çocuğu olmayanlara şifa taşı ile su içirilir ve bu su ile yıkanılır.

Dua, su ve iyileşmenin kesişim noktası: Şifa tasları

Şifa taslarının temelinde dua bulunur. Anadolu halk hekimliğinde yüzyıllardır kullanılan şifa taslarında duanın etkisi büyüktür. Son zamanlarda Batı ülkelerinde de dua ve iyileşme üzerine çeşitli çalışmalar yapılmıştır. ABD'de Duke Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri ve Davranış Bilimleri bölümünden Dr. Harold G. Koenig'in ruhsal iyileşme ve dua üzerine elde ettiği sonuçlar ilgi çekicidir. Sakinleştirici bir etkisi olan dua ve bunun gibi dinsel aktiviteler stresi azaltır ve nörolojik, endokrin, immun ve kardiyovasküler sistemleri olumlu yönde etkiler. Dinsel aktiviteler ve dualar plazma CD4+ düzeyini yükseltir. (Thepler inducer hücreleri)

Ezberlenmiş, sürekli tekrar edilen dualar kan basıncının düşmesine, kalp ritmi değişimlerine, plazma kortizol düzeyinin azalmasına neden olur. Amerika'da en çok tercih edilen dua tipinde (Petitionary Tip) Allah'tan kişisel sağlık gibi çok özel istekler esastır. Petitionary tip duanın bir çeşidi de başka biri için ismen Allah'tan yardım istemektir. Eğer kişi kendisi için Allah'tan dua edildiğini bilirse, bu, kişi için çok faydalı olmuştur. Meadowbrook Üniversitesi Pediatri Departmanı Başkanı Colipp, 1 ile 19 yaş arası 18 lösemili çocuk üzerinde bir araştırma yapmıştır. Araştırmada Washington'daki bir Protestan grup, bu çocukların yüzde 50'sine 15 ay boyunca dua etmiştir. Sonuç olarak, dua edilen çocukların hastalıktan kurtulma oranı yüzde 70 iken dua edilmeyen çocuklarda ise bu oran yüzde 25'te kalmıştır.

Dua, kişinin fiziksel hastalık gibi stres kaynakları ile başa çıkması için sıkça kullanılan bir yöntemdir. Dua, hastaya hastalığı üzerinde bir kontrol sağlar. Böylece hasta, durumunun değişece-

ğini düşünür ve kendini çaresiz ve kontrol dışı hissetmez. Kronik engel sahipleri ve diğer sağlık problemleri olan insanlar dua ve ruhani yaklaşımlardan yaşama amacının ve yaşama umudunun artması şeklinde faydalanabilirler. Genel anxiete bozuklukları, alt seviye depresyon, uyum sorunlarına bağlı olan hastalıklar, peptik ülser, hipertansiyon, romatoid artrit'e bağlı ağrılar gibi strese bağlı hastalıklarda dua ile ruhsal iyileşme sağlanabilir. Yapılan immünolojik çalışmalar IL-6 seviyesinin dua edenlerde etmeyenlere göre yüzde 50 daha az olduğunu göstermiştir. Dr. Koenig, belli aralıklarla dua eden bireylerin dua etmeyen bireylere göre 7 ile 14 yıl arası daha fazla yaşadığını veya yılda 40 paket sigara içmiş insanla içmeyen arasındaki gibi bir fark olacağını belirtmiştir. Tibet'te rahiplerin dua okudukları suya ilahiler söyleniyor ve bu sular şişelenip satılıyor. Amerika'da böyle okunmuş su satıldığı ve insanların kendilerini daha akıllı, daha iyi, hissetmelerini sağlayacak ürünleri talep ettikleri bildirilmektedir.

Su ve şifa taslarının etkileşimi

Şifa taslarının ayrılmaz bir parçası olan su kutsaldır. Kutsal olan suların da en önemlisi zemzem suyudur. Güzel sözlerden, dualardan ve şifa tasından etkilenen su, vücudumuz için mükemmel ve en doğal olan iyileştirici ilaçtır. Su beden yorgunluğunu aldığı gibi ruhsal olarak ta rahatlamamızı sağlar. İnsan ruh dünyasını kısa zamanda pozitif olarak etkileme gücüne sahip yegâne içecek sudur.

Kâinata tüm canlılar sudan yaratılmıştır. Osmanlı çeşmelerinin kitabelerinde sıklıkla karşılaşılan bir ayet vardır: "Ve ce alna minel mai küllü şey'in hayy" (Enbiya 30). "Canlı olan her şeyi sudan yaratık." Su, hayatın kaynağıdır, yaşam iksiridir. İslami anlayışa göre Allah tarafından gökten indirilen ve ölü toprağa can veren su 'aziz'dir. Su verene su gibi aziz ol denir.

Suyun kendine has birçok özelliği vardır. Su, sürekli olarak içilebilen tek sıvıdır. Sürekli içilebilen ve kendisine ihtiyaç duyulan ikinci bir sıvı daha yoktur. İçerisinde canlıların yaşayabildiği tek sıvıdır. Suyun olmadığı yerde hayat yoktur. Su canlılığı oluşturan bir bileşiktir. İlk canlının ve sonradan gelen canlıların hepsinin vücudu su tarafından oluşturulmaktadır. Su sanki canlılığı oluşturmakla görevlendirilmiş gibidir. Eğer ortamda su bulunmazsa hücre zarı oluşmaz, hücre zarı olmayınca hücre, hücre olamayınca da canlı ve canlılık olmaz. Su vücudumuzda hayati öneme sahiptir. Besinler ancak suda çözünerek hücrelere taşınırlar. Eğer kan suyu olmazsa glikoz çözünemediğinden

vücutta dolaşamaz. Proteinler ve yağlar içinde bu geçerlidir. Suda iyonlaşma çok önemlidir. Sodyum, potasyum, kalsiyum gibi mineraller suda iyonlaşırlar ve hücre içersinde bir yük oluştururlar. Su olmadığı takdirde iyonlaşma olmaz.

Dr. Masaru Emoto su kristalleriyle ilgili yaptığı çalışmalar neticesinde ilginç iddialarda bulunmakta ve suyun iyileştirici özelliğinden bahsetmektedir.

- Emoto donmuş su kristallerinin dış tesirler karşısında çok değişik şekillerde reaksiyon gösterdiğini keşfetti. Bu araştırmalara göre su kristalleri, dış çevre tesirlerinin yanı sıra, müzik, söz ve kavramlara da tepki veriyor.

- Çekilen kristal fotoğraflarda suyun verdiği mesaj çok net; sevgi ve minnettarlık gibi duygular fitrat tarafından tasvip görmüştür. Su, ne kadar sevgi, duygu ve ahenk dolu söz ve musiki ile karşılaşır; altıgen kristal yapısı da o kadar güzel ve düzgün olmaktadır. Mesela çekilen fotoğrafların birinde suyun yanında şeytan dendiğinde, kristaller kaotik bir biçime girerken, diğerinde de güzel sözlerle dua edildiğinde, suda berrak ve estetik yapısı ile mükemmel bir altıgen ortaya çıkıyor. Emoto, bu çalışmalarıyla görünmeyen bir ruh âleminin varlığına da işaret ediyor.

- Emoto, araştırmasıyla suyun sadece hafızasının ve bilgi taşıyıcı özelliğinin olmadığını, aynı zamanda kâinatın dilini ve gerçek sevgi titreşimini de yansıttığını ispatlamaktadır. Başlangıçta söylenen bir söz var ve bu söz ince maddî bir titreşime, şekil oluşturan bir sese dönüşüyor. Ve sonra tekrar belli bir bilgi haline geliyor. Su, böyle frekansları en açık bir şekilde ispatlanabilir olarak çeken bir maddedir. Su kristallerinin şekli, dünyanın nasıl bir durumda olduğunu gösteriyor. Meselâ; Berlin, Londra veya Paris'teki klorlu çeşme sularının yozlaşmış olmuş kristal yapılarına karşılık; temiz kaynak suları estetik ve çok ince tasarlanmış altıgen yapılar göstermektedir. Bu geometrik şekil, tabiiattaki bütün hayat olaylarının temel biçimini oluşturuyor.

- Su örneklerini Budist sutralarıyla (kutsal sözler, ilahiler) etkilediğinde oldukça güzel su kristalleri oluşmakta ve ilahilerin teskin edici, sakinleştirici etkileri su kristalleri üzerinde de kendini göstermektedir.

Dr. Emoto, suyu, titreşimleri taşıyan elçi olarak tanımlamakta ve suyu ilahi mesajı varlığa taşıyan bir aracı olarak görmektedir. Böylece seçilen bir kelime veya ifade, ilahi mesajın bir parçasıysa su kristalleri iyi oluyor. İnsan vücudunun da üçte ikisi su olduğuna göre insanda-

ki güzel düşünce ve sözler insanların ruhsal iyileşmesine yardımcı oluyor.

Değerlendirme ve sonuçlar

Yüzyıllardır devam eden şifa taşı kullanım geleneği Anadolu halkıyla bütünleşmiş, Türk tıp folklorunun en önemli uygulama yöntemlerinden biri olmuştur. Günümüzde ise şifa tasları kullanımı unutulmuştur. Şifa tasları günümüzde ancak özel koleksiyonlarda ve müzelerde sergilenmektedir.

Suyun bizzat kendisinin iyileştirici etkisi vardır. Son zamanlarda suya yüklenen bazı frekanslarla tedavi protokolleri uygulanmaktadır. Suya frekanslar yüklenemediğine göre suyun bir hafızası da vardır. Bu görüşler doğrultusunda suyun daha akılcı bir kullanımı söz konusu olabilir.

Şifa taslarının içine konan suların şifa edici bir frekansla yüklenmeleri söz konusu olabilir mi? Tasların manyetik yapıları, metalik yapıları böyle bir etkiye sebep olabilir. Dualardan ziyade tasın içinde bulunan dua yazısını düşünerek kişi kendisini iyileştirebilir. Tası tutma, içme tarzı, içerken içine girdiğimiz ruh halinin oluşturacağı olumlu frekansların bizi iyileştirici yönde etkilemeleri söz konusu olabilir. Her tasın üzerindeki duaların farklı bir hastalığa göre olduğunu bilmesi, o hastalığa iyi geleceği şeklinde bir düşünce, bizim immun sistemimizi, sinir sistemimizi etkileyebilir. Duaların kendi etkilerinin olduğunu düşünen kişiler içtikleri suyu taşı tutarken yükleyebilirler. Bu durumda su ve dua beraberce bir etki oluşturabilirler.

Akademisyenlerce ruhsal iyileşme, suyun iyileştirici gücü, dualar ve şifa tasları üzerine yeni çalışmaların yapılması Anadolu'nun bu yüzlerce yıllık geleneğine ışık tutabilir. Şifa taslarını yeniden keşfetmeye ne dersiniz?

Kaynaklar

Adell Armatür *İstanbul Suları ve Su Kültürü Sergisi Sergi Katalogu, 2009, Haliç Kongre Merkezi, 5. Dünya Su Forumu, İstanbul*

Allport GW, P.v.oss JML: *Personal religious orientation and prejudice, Person Soc Psychol* 5:432-443, 1967.

Antika ve Eski Eserler Ansiklopedisi Mehmet Önder, 1987, Mısırlı Yayınları

Benson H: *Timeless healing: the power and biology of belief, New York, 1996, Scribner.*

Byrd RC: *Positive therapeutic effects of intercessory prayer in a coronary care unit population, South Med J* 81:826-829, 1988.

Collipp PJ: *The efficacy of prayer: a triple-blind study, Med Times* 97:201-204, 1969.

Dr. Masaru Emoto, *Sudaki Mucize*, 2009, Arıtan Yayinevi

Elemterefiş Anadolu'da Büyü ve İnanışlar, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, 2006

Erenlerden Dualar ve Zikirler, Mustafa Utku, 2009, Uludağ Yayınları

Halk Sanatında Nazar ve Şifa İnancı Yasemin Mataracı, *Sanat ve İnanç Sempozyumu*, Mimar Sinan Üniversitesi

Hamam, Topkapı Sarayı Müzesi, 2006, Korpus Yayıncılık

İnanç Dünyamızın Gizemli Objeleri-Tılsımlı Mühürler-Şifa Tasları, Yasemin Mataracı, *Collection Dergisi*, 2004

Joyce CRB, Welldon RMC: *The objective efficacy of prayer, a double-blind clinical trial*, *J Chronic Disease* 18:367-377, 1965.

Koenig HG et al: *Attendance at religious services,*

interleukin-6, and other biological indicators of immune function in older adults, *J Psychiatry Med* 27:233-250, 1997.

Koenig HG, McConnell M: *The healing power of faith*, New York, 1999, Simon & Schuster.

Koenig HG: *Religious beliefs and practices of hospitalized medically ill older adults* *Geriatric Psychiatry* 13:213-224, 1998.

Koenig HG et al: *Religious coping and depression in elderly hospitalized medically ill men*. *Am J Psychiatry* 149:1693-1700, 1992.

Koenig HG et al: *The relationship between religious activities and blood pressure in older adults*, *J Psychiatry Med* 28:189-213, 1998b.

Koenig HG et al: *Does religious attendance prolong survival? A she-year follow-up study of 3968 older adults*, *J Gerontol Med Sci*, in press.

Motiflerin Dili, Hüseyin Alantar, 2007

Poloma MM, Pendleton BF: (1989). *Exploring types of prayer and quality of life: a research note*, *RevReligRes* 31:46-53, 1989.

Prof. Sohail İnayatullah, *8.Sanayi Kongresi Sunumu*, 2009, İstanbul

Spiritual Healing and Prayer, Harold G. Koenig, 2004

Sudsuang R, Chentanez V, Veluvan K: *Effect of Buddhist meditation on serum Cortisol and total protein levels, blood pressure, pulse rate, lung volume and reaction time*, *Physiol Behav* 50:543-548, 199L

Türk Etnografya Dergisi, 1976, Ankara, Şifa Tasları, Osman Aksoy